

ISLAMSKA MISAO

Osnivač i izdavač: Fakultet za islamske studije, Novi Pazar

Za izdavača: Prof. dr. Enver Gicić

Glavni urednik: Prof. dr. Enver Gicić

Pomoćnik urednika: Prof. dr. Hajrudin Balić

Redakcija: prof. dr. Mustafa Fetić, prof. dr. Almir

Pramenković, hfz.doc. dr. Haris Hadžić, doc. dr. Siham Mevid

Šerijatski recenzent: prof. dr. Almir Pramenković

Tehnički urednik: Senad Redžepović

Lektor: Samir Škrijelj

Štampa: Grafičar, Užice

Tiraž: 500 primjeraka

Adresa redakcije: Fakultet za islamske studije,
ul. Rifata Burdževića 1, 36300 Novi Pazar

Štampanje ovog broja pomogla je Vlada R. Srbije - Kancelarija
za saradnju sa crkvama i verskim zajednicama

CIP - Katalogizacija u publikaciji

Narodna biblioteka Srbije, Beograd

378:28

ISLAMSKA misao : godišnjak Fakulteta za islamske studije Novi Pazar /
glavni urednik Enver Gicić. - 2007, br. 1- . - Novi Pazar : Fakultet za islamske
studije, 2007- (Užice : Grafičar). - 24 cm

Godišnje.

ISSN 1452-9580 = Islamska misao (Novi Pazar)

COBISS.SR-ID 141771532

LIK I DJELO AKADEMIKA MUFTIJE MUAMERA ZUKORLIĆA

Biografija rahmetli Muamera Zukorlića

Rođen je 15.02.1970. god. u selu Orlje, općina Tutin. Osnovnu školu završio je u selu Ribariće, općina Tutin, a Medresu „Gazi-Husrev beg“ u Sarajevu. Islamski fakultet, odsjek šeriatsko pravo, upisuje u Konstantini u Alžiru, kojeg završava u ljeto 1993. god. Magistrirao je u Libanu, a doktorirao na Internacionalnom univerzitetu u Novom Pazaru.

Za prvog predsjednika Mešihata Islamske zajednice Sandžaka biran je oktobra 1993. godine, njegovim osnivanjem, da bi na pomenutu funkciju bio ponovo izabran 1998. i 2003. godine. Na Objediniteljskom Saboru Islamske zajednice u Srbiji 27. marta 2007. god. izabran je za predsjednika Mešihata Islamske zajednice u Srbiji i glavnog muftiju, da bi u julu 2008. godine, na izborima u Islamskoj zajednici, bio ponovo izabran za njenog poglavara, istovremeno obavljajući funkciju muftije sandžačkog. Nije se kandidovao na izborima za predsjednika Mešihata januara 2014. godine, kako bi se aktivnije posvetio Muftijstvu sandžačkom i nacionalnim bošnjačkim institucijama u Sandžaku. U martu 2016. podnio je ostavku na funkciju muftije sandžačkog, kako bi se aktivno posvetio politici i borbi za vjerska i nacionalna prava muslimana u Srbiji.

U svom dvadesetogodišnjem uspješnom predvođenju Islamske zajednice, muftija Zukorlić je zaslužan za osnivanje niza njenih ustanova

i udruženja. Osnivač je prvog islamskog glasila u Sandžaku – “Glasa islama”, čiji je bio prvi glavni i odgovorni urednik. Inicijator je osnivanja Izdavačke djelatnosti “El Kelimeh”, najuspješnije izdavačke kuće u Sandžaku i šire, kao i Mekteba za predškolski i školski uzrast „Reuda i Wildan“, po čemu je Islamska zajednica prepoznatljiva u regionu. Osnivač je ženskog odjeljenja Medrese „Gazi Isa-beg“ u Novom Pazaru i Rožajama, osnivač i prvi dekan Fakulteta za islamske studije, osnivač je i predsjednik Internacionalnog univerziteta u Novom Pazaru i njegov prvi rektor. Inicijator je osnivanja Centra za humanitarni rad „Hajrat“, Škole Kur’ana Časnog, sa nizom departmana u Sandžaku i dijaspori, Media centra Islamske zajednice, Agencije za certificiranje halal kvaliteta, Islamskog kulturnog centra „Altun alem“, Vakufske direkcije, Udruženja žena „Merjem“, Muslimanskog omladinskog kluba i Bošnjačke kulturne zajednice.

Bio je generalni sekretar Bošnjačke akademije nauka i umjetnosti i predsjednik Skupštine Svjetskog bošnjačkog kongresa. Inicijator je osnivanja Bošnjačke nacionalne fondacije i Sandžačke biznis asocijacije. Bio je član Svjetske islamske lige - Rabita.

Na općim izborima u Srbiji održanim aprila 2016. godine u svojstvu nosioca Liste Bošnjačke demokratske zajednice Sandžaka „Za pomirenje“ postao je poslanik u Republičkom parlamentu. Izabran je za predsjednika skupštinskog Odbora za obrazovanje, nauku, tehnološki razvoj i informatičko društvo. Bio je predsjednik Stranke pravde i pomirenja (ranije Bošnjačke demokratske zajednice Sandžaka) od decembra 2017. godine. Smrt ga je zatekla na funkciji potpredsjednika Skupštine Republike Srbije.

Autor je antologijskih djela „Drevna Bosna“, „Academia“ i „Etika – epistemologija etike antičkog doba i Srednjeg vijeka“, kao i više desetina naučnih radova i studija. Učestvovao je i Izlagao na stotine međunarodnih konferencija i simpozijuma.

Govorio je tečno arapski, a služio se turskim i engleskim jezikom.

Iza sebe je ostavio osmoro djece.

Preselio je na ahiret 6. novembra 2021. godine.

Muftija, političar, vizionar

Muftija Muamer Zukorlić je relativno mlad, u 23. godini života, preuzeo važan emanet među Bošnjacima, i to izborom na mjesto predsjednika Mešihata Islamske zajednice Sandžaka 1993. godine. Od tada, pa do svoje smrti 2021. godine, bio je u službi svoga naroda, svoje vjere, nauke i kulture, afirmativne i napredne bošnjačke politike i ostalih istinskih ideala u koje je vjerovao i kojima je stremio. Za kratko vrijeme, uz Božiju pomoć, sa timom svojih iskrenih saradnika i prijatelja, i svakako uz podršku sandžačkih džematlija, napravio je fenomen zvani „sandžačko čudo“, formirajući jaku, stabilnu i u regionu prepoznatljivu Islamsku zajednicu Sandžaka sa svim potrebnim ustanovama, pratećim službama i ostalom infrastrukturom. Pokrenuo i otvorio Internacionalni univerzitet, inicirao pokretanje Bošnjačke kulturne zajednice, uspostavio Media centar sa Televizijom Sandžak i Refref radiom. Osnovao je Bošnjačku akademiju nauka i umjetnosti - BANU, inicirao osnivanje Bošnjačke nacionalne fondacije - BNF, Pokrenuo Sandžačku biznis asocijaciju - SABA, te bio jedan od osnivača i prvi predsjednik Skupštine Svjetskog bošnjačkog kongresa - SBK. Incijator je formiranja humanitarne organizacije „Hajrat“ u okviru koje djeluje sedam narodnih kuhinja širom Sandžaka, gdje dnevno hrani oko 2000 ljudi. Veliku podršku i razumijevanje za afirmativno predstavljanje Bošnjaka i Sandžaka pružala je sandžačka dijaspora, širom Evrope i Amerike, pa sve do Australije. Na stotine projekata je finansijski podržano, kroz džemate, Bošnjačku nacionalnu fondaciju, humanitarnu organizaciju Hajrat, kao i druge vidove pomoći, s ciljem oživljavanja Sandžaka kao regije i Bošnjaka kao najbrojnijeg naroda u njoj.

Muftija Zukorlić je ušao u politiku sa namjerom da, baš sa „onog terena“ odakle su došle nepravde i osporavanje prema Islamskoj zajednici, eliminiše diskriminaciju i dvostruke aršine prema muslimanima i povрати prava i dostojanstvo koje mu je zakonom garantovano i koje mu pripada. U tom kontekstu je i osnovana politička partija SPP - Stranka pravde i pomirenja, a muftija Zukorlić je 2017.

godine izabran za njenog predsjednika. Od 2016. godine Muamer Zukorlić je u dva mandata bio narodni poslanik u Skupštini Republike Srbije i predsjednik skupštinskog Odbora za obrazovanje, nauku i informatičko društvo.

U periodu svog političkog angažmana, muftija Zukorlić je neumorno radio na povraćaju oduzete vakufske imovine, vraćanju jedinstva Islamske zajednice, vraćanju vjeroučitelja u obrazovni sistem, okončanju akreditacije Internacionalnog univerziteta u Novom Pazaru, te reafirmaciji i podizanju obrazovnih standarda i obnovi kvaliteta u odgojno-obrazovnom sistemu. Na drugoj strani, kada je ekonomsko-privredni status Sandžaka u pitanju, Muftija je insistirao na realizaciji obećanja od strane aktualne vlasti: auto-put preko Sandžaka, gasovod, pruga, obnova putne mreže među sandžačkim gradovima i drugi važni projekti.

Muftija Zukorlić je možda jedinstven primjer čovjeka na našim prostorima koji je shodno principima vjere islama gradio i zastupao svoje političke programe, stavove i ubjeđenja. Bio je neponovljiv primjer i oličenje morala i etike, što u politici predstavlja pravu rijetkost, ali i izaziva divljenje i poštovanje savremenika, kako onih koji se slažu sa njim, tako i političkih neistomišljenika. Muftija Muamer Zukorlić bio je neumorni borac borac za progres i napredak, pun ideja i inicijativa. Nalazio je rješenja za najkompleksnija pitanja i probleme. Prioritet u svom plodonosnom djelovanju stavljao je na obrazovanje Bošnjaka. Brillijantnog uma, dalekosežnih vizija, hrabar i neustrašiv, brinući se o budućnosti Sandžaka, osjetio je i zaključio da je potrebno da iskorači u političke vode i iznese argumente onima koji su svojatali i osporavali Sandžak i Bošnjake kao realnu činjenicu. Ta borba je nekada bila surova, jer se vodila u srcu srpske političke arene.

U jeku velike borbe, uzlazne putanje, već na vidiku ostvarenih pobjeda i trijumfra, kada čovjek očekuje plodove svoga rada i truda, Svevišnji Gospodar mu posla poziv kojem se svako mora odazvati i uze plemenitu dušu bošnjačkom velikanu i gaziji muftiji Muameru Zukorliću. Svjesni Božijeg određenja i svega što nam je Muftija u

amanet ostavio, nastavljamo već utabanom stazom, punom energijom i snagom, uzdignute glave, ponosno i dostojanstveno, kako nam priliči, muslimanski i bošnjački.

Konačno, veličanstvena dženaza na Trgu Gazi Isa-bega u Novom Pazaru okupila je više desetina hiljada ljudi iz cijelog Sandžaka, ali i iz susjednih zemalja, dijaspore, Amerike, gotovo iz svih krajeva svijeta, one koji su poštovali i cijenili Muftijino djelovanje, rad i zaostavštinu.

Pitali su neki ljudi uvaženog sarajevskog hafiza Hadžimulića da li zna ili može da pretpostavi šta drugi ljudi misle o njemu, kakav je? Hafiz odgovori: „Ako se ne zna za života ko je kakav, onda se to na dženazi vidi kakav je bio rahmetlija.“ A opet pitali nekog čuvenog mudraca šta bi rekao na svojoj dženazi ljudima, kada bi mogao da ustane i poruči im, i to kratko, u jednoj rečenici? On odgovori: „Zakasnili ste.“

Hrabrost, oštromnost, dosljednost, akcija

Muftija Muamer Zukorlić je sa dubokim pouzdanjem, čvrsto, jasno i glasno, uvjerljivo i argumentirano stajao na bedemu nacionalnog bošnjačkog identiteta. Poslije rahmetli Mehmeda Spahe, skoro nakon jednog stoljeća, u Beogradu je branio i promovirao interese Bošnjaka i Sandžaka, govoreći otvoreno o srpskim zločinima nad Bošnjacima i tamnoj strani njihove historije. Svi naši velikani u Bošnjaka, pored znanja, umijeća i vještine, imali su i dodatnu hrabrost. Uglavnom su se suprotstavljali ili imali na drugoj strani brojnije, organiziranije i snažnije protivnike oličene u policijskim, političkim i vojno-obavještajnim mašinerijama, spremni da plate i najvišu cijenu. Ipak, nijedan od tih velikih ljudskih gromada nije ustuknuo, povukao se, izdao ili bio potkupljen. Možda im je zauzvrat nuđena vlast, pozicija, novac i drugi dunjalučki izazovi, ali nisu prihvatili takve primamljive ponude u zamjenu za obraz i dostojanstvo. Takav, nepokolebljiv i principijelan, bio je i muftija Zukorlić. Uprtio je breme emaneta na svoja leđa i časno ga nosio dvadeset i osam plodonosnih godina, sa svojim saradnicima i prijateljima.

Svoj misaoni opus muftija Muamer Zukorlić pretakao je u nekoliko neobičnih i značajnih antologijskih djela koja su naišla na pozitivan prijem čitalačke javnosti, te upotpunila bošnjačku seharu neizostavnih publikacija. Među njima su: *Drevna Bosna*, *Academia i Etika* - epistemologija etike antičkog doba i Srednjeg vijeka. Muftija je u govoru i retorici bio jasan, precizan i nedvosmislen. Elokvecija i obilje primjera iz svakodnevnog života činili su njegove poruke prijemčivim i pragmatičnim u životnoj svakodnevnici. Ulazeći u politiku sa sasvim konkretnim ciljevima i na autentičan način, muftija Zukorlić je izazivao istovremeno zabrinutost i divljenje u krugovima gdje je djelovao i radio. On je apostrofirao problem Sandžaka kao kulturno-historijski prepoznatljive regije i Bošnjaka kao najbrojnijeg naroda na toj teritoriji. Ali, nikada nije prava svog naroda suprostavljao drugim narodima, već je tražio za Bošnjake podjednaka, Ustavom garantovana prava, koja imaju i drugi građani države. U tom kontekstu, muftija Zukorlić je formirao institucije bošnjačkog naroda u Sandžaku koje su od najvećeg značaja za njegov duhovni, kulturni, jezički i politički identitet, jačajući samosvijest o potrebi da imaju i Bošnjaci sve ono što drugi u okruženju već imaju, izgrađujući sebe kao državotvoran faktor. Bez čvrstih i stabilnih institucija kakve su: Islamska zajednica, Internacionalni univerzitet, Bošnjačka kulturna zajednica, Fakultet za islamske studije, Izdavačka djelatnost „El Kelimeh“, Media centar i dr. nemoguće je zamisliti da bošnjački narod može voditi nezavisnu i suverenu politiku u skladu sa njegovim interesima.

Konačno, ulazak muftije Zukorlića u politiku sa pozicije prvog čovjeka u Islamskoj zajednici značio je razbijanje tabua koji su muslimanima nametnuti od savremene prozapadne javnosti i bivše komunističke vlasti. To je značilo razbijanje predrasude da svaki angažman jednog predstavnika ulemanskog staleža u javnim stvarima suprotan je sekularističkoj tradiciji Evrope i komunističkom načelu potpunog odvajanja crkve i države. Postupajući sa osjećajem pune odgovornosti prema interesima i sudbini svoga naroda, Zukorlićevo uključivanje u politički život može se smatrati postupkom koji je unio novo svjetlo,

status i prirodu muftijske časti. Muftija Zukorlić je svojom djelatnošću, bez sumnje, bitno unaprijedio prava Bošnjaka i afirmirao njegov status na polju visokog obrazovanja, izučavanja i očuvanja bosanskog jezika, prava ulaska u polje nauke, očuvanja tradicije duhovno-kulturne baštine, te afirmacije Bošnjaka kao ustavno-pravnog konstitutivnog faktora u državi.

Ovo je samo dio prikaza rahmetli Muftinog lika i djela, o kojem će se tek pisati knjige, organizirati simpozijumi i debate, čuvati ideje i velike misli. Taj posao prepuštamo mlađim naraštajima koji preuzimaju emanet brige o svom narodu i sveskolikom bošnjačkom identitetu.

A muftiji Muameru Zukorliću prizivamo u našim dovama Božiju milost i Dženneti Firdevs.